

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 177/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. S. a PhDr. J. S., B., zastúpených advokátom JUDr. I. N., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 321/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. S. a PhDr. J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2010 doručená sťažnosť R. S. a PhDr. J. S., B. (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 26. januára 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 321/2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupovali v procesnej pozícii navrhovateľov v konaní vedenom pred Okresným súdom Trenčín (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 23 C 78/2006, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy 489 793 Sk s príslušenstvom z titulu náhrady škody.

Okresný súd rozsudkom v konaní z 21. augusta 2007 v právnej veci vedenej pod sp. zn. 23 C 78/2006 žalobný návrh sťažovateľov zamietol, keď po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že je nedôvodný.

Na základe odvolania sťažovateľov Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 17 Co 289/07 z 15. apríla 2008 potvrdil rozsudok okresného súdu (sp. zn. 23 C 78/2006) ako vecne správny.

Sťažovatelia sa pojednávajú na krajskom súde konaného 15. apríla 2008, na ktorom bolo rozsudkom rozhodnuté vo veci, nezúčastnili, keďže tvrdia, že *«ich právnomu zástupcovi nebola doručená predvolánka na súdne pojednávanie. Je pravdou, že na súdnej doručke je uvedené „Predvolanie T15/4 + vyj.“. V obálke sa však nachádzalo len vyjadrenie žalovaného a nie predvolánka na súdne pojednávanie.»*

Sťažovatelia 10. júla 2008 podali prostredníctvom okresného súdu dovolanie na najvyššom súde, ktorého prípustnosť odôvodnili porušením svojich procesných práv, pretože krajský súd im svojím postupom mal odňať možnosť konať pred súdom podľa ustanovenia § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), keď im údajne nedoručil predvolanie na pojednávanie a následne konal v ich neprítomnosti. Ďalej v dovolaní namietali nesprávne vyhodnotenie skutkového a právneho stavu konajúcimi súdmi veci, ako aj nedostatočnú odôvodnenosť rozsudku krajského súdu a jeho nepreskúmateľnosť.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 321/2008 z 26. januára 2010 dovolanie sťažovateľov odmietol ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods.

5 OSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 45 ods. 2 OSP, ktoré ustanovuje, že údaje uvedené na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“) sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Z obálky doručky bolo nesporné, že na nej je uvedený termín odvolacieho pojednávania (T15/4), a právny zástupca sťažovateľov po tvrdenom zistení (že obálka neobsahuje predvolanie) mal túto skutočnosť oznámiť príslušnému súdu. *„Preto ak odvolací súd konal a rozhodol v neprítomnosti žalobcov 1/, 2/, ktorí mali doručené predvolanie a nepožiadali z vážnych dôvodov o odročenie, neporušil svoju povinnosť, vyplývajúcu z ustanovení O.s.p. a nezaťažil preto svoje konanie vadou, ktorá by mala svoje vyjadrenie v § 237 písm. f) ako uviedli dovolatelia.“*

Najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia vyslovil, že sa nezaoberal opodstatnenosťou námietok sťažovateľov [ktorých obsah najvyšší súd vyhodnotil tak, že podľa nich rozsudok krajského súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP] pre neprípustnosť dovolania samotného, pretože *„nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe však prípustnosť dovolania nezakladá.“*

Námietku sťažovateľov týkajúcu sa nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutia krajského súdu najvyšší súd vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože po preskúmaní veci dospel k záveru, že *„v odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil“*.

Sťažovatelia v sťažnosti tvrdia, že právoplatným uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v dovolacom konaní sp. zn. 5 Cdo 321/2010 z 26. januára 2010 sa porušili ich základné práva zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože *«Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie, ako súd dovolací odôvodnil tvrdenia uvedené na stranách 5 až 9 vydaného uznesenia nesprávnym výkladom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní písomností (§ 45 až § 50 OSP).*

Najvyšší súd Slovenskej republiky pri doručovaní písomnosti kládol dôraz na to, že dôkazné bremeno o tom, že žalobcom resp. ich právnenému zástupcovi nebola doručená

predvolánka na súdne pojednávame na deň 15.04.2008, leží na samotných žalobcoch a na ich právnom zástupcovi, čo je podľa nášho názoru nesprávny a nesplniteľný výklad. Uviedol, že sme neunesli dôkazné bremeno.

Je pravdou, že na súdnej doručenke je uvedené „Predvolanie TI5/4 + vyj.“. V obálke sa však nachádzalo len vyjadrenie žalovaného a nie predvolánka na súdne pojednávanie.

Poštu preberala asistentka advokáta slečna J. T., ktorá poštovej doručovateľke doručenku riadne podpísala a okamžite jej doručenku odovzdala, pričom nemala možnosť si prečítať, čo je na doručenke napísané.

Avšak aj keby si poznámku na doručenke všimla, aj tak by to nemenilo nič na veci a na skutočnosti, že v obálke sa nachádzalo iba vyjadrenie žalovaného.

Doručenka po podpísaní adresátom je k dispozícii pošty, ktorá ju bez zbytočného odkladu doručí odosielateľovi, t.j. Krajskému súdu v Trenčíne.

Z toho vyplýva, že dôkazné bremeno v žiadnom prípade nemôže byť presunuté na právneho zástupcu žalobcov.

Podľa OSP je povinnosťou každého súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej stránky rozhodnutia. Súd sa touto zásadou vyslovenou v § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení uznesenia dostatočne nezaoberal.».

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd vydal po meritórnom prerokovaní sťažnosti tento nález:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Cdo 321/2008 zo dňa 26.01.2010 porušil naše základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku č. 46 ods. 1 v spojení s článkom č. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku č. 6 bod 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Je povinný zaplatiť sťažovateľom trovy právneho zastúpenia tak, ako budú vyčíslené na základe výzvy súdu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K časti sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorú sťažovatelia videli v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Ústavný súd poznamenáva, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom v odôvodnení svojej sťažnosti sa v podstate obmedzili na stručné tvrdenie o „nedostatočnosti“ odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (s poukazom na § 157 ods. 2 OSP) a vyslovenie názoru, že najvyšší súd zvolil nesprávny výklad „*ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní písomností (§ 45 až § 50 OSP)*“, ktorý v súvislosti s konštatovaním najvyššieho súdu o tom, že neunesli dôkazné bremeno pri preukazovaní „nedoručenia“ predvolania, sťažovatelia označili aj za „*nesprávny a nesplnitelný výklad*“.

Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a konštatuje, že ho v žiadnom prípade nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodvodnené, resp. ústavne nekonformné.

Vzhľadom na neuvedenie dôvodov a neidentifikovanie skutočností, v čom videli sťažovatelia nedostatky odôvodnenia napadnutého uznesenia, ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že nemožno napadnuté uznesenie považovať za svojvoľné, zjavne neodvodnené, respektíve ústavne nekonformné, a preto bol nútený odmietnuť túto časť sťažnosti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Čo sa týka dôkazného bremena sťažovateľov preukázať svoje tvrdenia týkajúce sa údajného nedoručenia predvolania na pojednávanie, hoci na doručenke je uvedené, že obsahom obálky bolo aj predvolanie na pojednávanie, ústavný súd poznamenáva, že z tvrdenia popierajúceho vyvrátiteľnú domnienku podľa 45 ods. 2 OSP vplynula procesná povinnosť sťažovateľov toto tvrdenie preukázať, a vyvrátiť tým správnosť listinného dôkazu doručky (tzv. dôkazná povinnosť podľa § 120 ods. 1 OSP).

Pokiaľ sťažovatelia argumentovali svedectvom právneho zástupcu, respektíve asistentkou právneho zástupcu J. T., súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu, a to najmä z nepochybnnej existencie doručky s uvedeným obsahom zásielky a dôveryhodnosti asistentky senátu (vyjadrenie predsedníčky senátu) a ničím nepodloženým tvrdením právneho zástupcu a jeho zamestnankyne o nedoručení predvolania pri hodnotení dôkazov vychádzal z § 133 OSP a mal za preukázané doručenie predvolania, keďže v konaní nevyšiel najavo opak. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd aplikoval správne relevantné právne normy a zachoval ústavnú konformnosť pri ich aplikácii, ktorá nesignalizuje porušenie označených práv.

Nad rámec uvedeného odôvodnenia ústavný súd konštatuje, že ak by bol právny zástupca, u ktorého sa predpokladá odbornosť a dôsledné plnenie povinností advokáta, po doručení spornej zásielky konal bona fide, bol by určite bezodkladne požadoval od krajského súdu potrebné informácie (to napokon obdobne uviedol aj najvyšší súd vo svojom odôvodnení).

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2010